

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Bestuursraad

5.1.2e

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team AEB

Ontworpen door

5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl

nota

(ter voorbereiding van een overleg)

Betreft Periodiek overleg BR en RVS
Vergaderdatum en -tijd 8 juli 2022
Vergaderplaats 09.00-09.45 uur

Datum

27 juni 2022

Kenmerk

Zaaknummer

3394630-1032315-MEA

Bijlage(n)

Verslag BR maart 2022 en
Geactualiseerde werkagenda

Paraaf directeur

Paraaf

5.1.2e

1 Aanleiding en doel overleg

In maart 2022 is met de BR de herijking van de werkagenda van de RVS (Raad voor Volksgezondheid & Samenleving) besproken (zie verslag in bijlage 1). Er is afgesproken elkaar onderling (BR en RVS) periodiek te spreken over de voortgang op (gevraagde en ongevroegde) adviezen van de RVS.

2 Deelnemers overleg

5.1.2e (RVS)
5.1.2e (sinds 2015)
5.1.2e (bij de RVS)
5.1.2e (RVS)
5.1.2e (RVS, MEVA)

3 Te bespreken punten

- Actualiteiten
 - Vervolgstappen n.a.v. vorige sessie met BR
 - Terugblik op gesprekken met bewindspersonen
 - Afspraken en vervolgstappen
- **Advies en toelichting**
- De RVS dient in beginsel als strategische adviesraad waarvan de adviezen voor de middellange termijn gevraagd zouden moeten worden. Op de Raad is de Kaderwet Adviescolleges van toepassing.

- Een analyse van de appreciatie van de adviezen van de RVS van de afgelopen jaren wijst uit dat de adviezen van de Raad vaker wél dan niet als bruikbaar, nuttig en verrijkend worden ervaren. De positieve geluiden worden vaak overschaduwd want er zijn met enige regelmaat ook kritische geluiden te horen over de inhoud van de adviezen en de timing waarop zij naar buiten worden gebracht, in het bijzonder bij ongevraagde adviezen (zoals bijv. het advies '(Maat)werk bij langdurige klachten na covid', zie toelichting hieronder).
- Er zijn inmiddels goede werkafspraken met de RVS gemaakt over de procedures rondom de totstandkoming van gevraagde en ongevraagde adviezen maar de uitvoering daarvan is een aandachtspunt. Met name wanneer de (ongevraagde) adviezen gaan over domein overstijgende onderwerpen en thema's die niet eenduidig belegd zijn binnen VWS.
- In de geactualiseerde werkagenda (2020-2024) blijven de 5 opgaven centraal staan:
 - A. *Verschillen in de samenleving*
 - B. *Een gezonde en sociale leefomgeving*
 - C. *Grenzen aan genezen en verbeteren*
 - D. *Zorgen in een krappe arbeidsmarkt*
 - E. *Schurende stelsels*
- Binnen deze thema's gaat de RVS verdere verdieping aanbrenge, zoals jeugdzorg & ggz, de verbinding tussen de leefomgeving, gezondheid en duurzaamheid, en op het vraagstuk van sturing en regie binnen de stelsels van zorg en ondersteuning.

5.1.2e

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team AEB**Kenmerk**

3394630-1032315-MEA

1) Actualiteiten

Aanbiedingsmoment Kunst van het Innoveren

- Op maandag 27 juni is het RVS rapport Kunst van het Innoveren aangeboden aan SG VWS.
- Tijdens de sessie lichte 5.1.2e 5.1.2e de belangrijkste conclusies toe: *Waarom is innovatie lastig?*
 - De vragen van sector- of domeinoverstijgende innovatie staan tegenover gefragmenteerde organisaties en financiering
 - De lange termijn impact is beperkt door tijdelijke financiering, toelatingscriteria die niet matchen met de opgaven of experimenten die moeilijk in de praktijk te brengen zijn.
 - Er is onvoldoende samenhang in de innovatie activiteiten van de overheid (zowel tussen directies/departementen onderling) en de innovatieregelingen zijn onvoldoende opgezet en beredeneerd vanuit de maatschappelijke opgaven in zorg en sociaal domein.
- Toekomstperspectief: Maatschappelijke opgaven worden breed gedragen in beleid & praktijk en creëren een duidelijke richting voor innovatie-activiteiten
- SG VWS heeft aangegeven dat het rapport op een goed moment komt. Het is belangrijk dat er in algemene curricula meer gedaan wordt om te leren over innoveren. Hij vindt dat VWS meer regie/initiatief gaat nemen. Koplopers blijven nodig, maar we moeten van het idee af dat je alleen maar innoveert als je een koploper bent. Sociale innovatie is ook goede

dingen overnemen. Tijdens het zomerreces wordt gewerkt aan een beleidsreactie op dit advies.

5.1.2e

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team AEB

Kenmerk

3394630-1032315-MEA

Anders leven en zorgen

- Op 19 mei aangeboden aan DGLZ. De RVS pleit er in dit advies voor dat de samenwerking vanuit beroepskrachten met vrijwilligers niet langer vrijblijvend kan zijn. Ook wil de RVS de rol van naasten vast laten leggen in het zorgleefplan.
- Voor de lange termijn pleit de RVS voor een maatschappelijk debat over hoe we omgaan met de toenemende personeelstekorten in de zorg. Ze doen daarbij de volgende suggesties:
 - a) Acceptatie vermindering kwaliteit van zorg
 - b) Acceptatie verschillen in mogelijkheid tot inzet commerciële bureaus
 - c) Invoering zorgplicht
 - d) Invoering maatschappelijke dienstplicht
 - e) Grootschalige inzet migranten
- Reactie VWS: Het in eigen kring zorgen voor naasten is een groot goed en het vergt onze gezamenlijke aandacht om de groep voor wie dat om diverse redenen te zwaar wordt of dreigt te worden, waar nodig te ondersteunen.
- VWS zet deze Kabinetsperiode daarom in op het versterken van de sociale basis door gemeenten te stimuleren om te komen tot een brede aanpak rondom het omzien naar elkaar in de wijk, o.a. via het versterken van vrijwilligerswerk, mantelzorgondersteuning, preventie en burgerinitiatieven. Mantelzorgondersteuning is hierbij een speerpunt. Voor Prinsjesdag 2022 zal de beleidsagenda mantelzorg naar de TK worden verstuurd.

'(Maat)werk bij langdurige klachten na covid'

- Nog onder embargo ten tijde van het schrijven van deze nota. Wordt gepubliceerd op 6 juli a.s.
- Vanuit VWS (CZ, PDC-19, PG en MEVA) en SZW is feitelijke input geleverd op dit ongevraagde adviestraject.
- Penvoerder van de beleidsreactie wordt onderwerp van gesprek tussen min SZW en min LZS, op advies van 5.1.2e
- De timing van dit ongevraagde advies (daags voor het commissiedebat) zal door de RVS gezien worden als onderdeel van hun rol om het publieke en politieke debat te stimuleren en de impact van hun adviezen te vergroten.
- De eerste zin van het persbericht ('*Er moet ruimhartig worden omgegaan met werkenden met langdurige klachten na covid*') ligt politiek gevoelig en sluit ook niet helemaal goed aan bij de rest van het advies waarin vooral ook voor maatwerk gepleit wordt.

Corona-scenario's

- In 2021 ontwikkelden de WRR en KNAW vijf scenario's voor de beleidsstrategie voor de omgang met de COVID-19-pandemie en belangrijke langetermijn-opgaven.
- Deze zomer zullen een groot aantal adviesraden deze scenario's verder uitwerken voor verschillende maatschappelijke domeinen en beleidsvragen.

- Samen met de WRR vormen de RVS en de ROB het kernteam om de uitwerking te coördineren en te voorzien van een beschouwing. Het is de bedoeling dat het traject begin sept. gereed is.

5.1.2e

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team AEB

2) Vervolgstappen n.a.v. vorige sessie met BR

Kenmerk

3394630-1032315-MEA

Vervolg advies Anders Verantwoorden.

- Op 13 juni heeft een vervolgoverleg plaatsgevonden tussen 5.1.2e en 5.1.2e en de RVS. In dit overleg is o.a. afgesproken dat er een verdiepingsslag gemaakt wordt op het eerdere advies 'Blijk van Vertrouwen - Anders Verantwoorden voor goede zorg'.
- Het overleg hierover is gestart en verloopt goed. Een concept adviesaanvraag zal op korte termijn met de betrokken BR leden gedeeld worden (volgt mogelijk nog als nazending voorafgaand aan de BR bespreking).
- Een nog openstaand bespreekpunt is hoe invulling te geven aan de wens om het vervolg op *Blijk van Vertrouwen* ook te koppelen aan de grote opgaves in de zorg. Vanuit VWS (PZO) is richting RVS aangegeven dat het voor de hand ligt het advies en de urgentie van het vraagstuk te koppelen aan de arbeidsmarktopgave – het anders doen, niet alleen op het niveau van de individuele zorgverlener of zorgaanbieder, maar systemisch. Het zou ook gekoppeld kunnen worden aan de maatschappelijke acceptatie van risico's en hoe moeilijk we dat vinden. Of aan de manier waarop we kijken naar kwaliteit (ook door de IGJ aangedragen).

Advies: er is behoefte aan een wat praktischer advies met meer impact in het veld. De voorkeur gaat uit naar dieper op het eerdere advies induiken en concrete handelingsperspectieven bieden. Een wat abstracter advies heeft niet de voorkeur.

Maatschappelijke debat organiseerbaarheid van zorg

- Ook dit onderwerp is besproken op 13 juni en in maart met de BR in relatie tot arbeidsmarkt en schaarste.
- Het raakt aan het rapport 'Anders Leven en Zorgen': hoe gaan we als samenleving om met schaarste (geen thuiszorg bijv. na ontslag uit ziekenhuis). De in ontwikkeling zijnde akkoorden lijken met name op personele en financiële houdbaarheid in te zetten, maar het maatschappelijke debat zou ook gevoerd moeten worden aldus de RVS.
- Er is gesproken over een meta-analyse zorg (inbreng 5.1.2e) waarbij het ook ging om de vraag of het poldermodel wel werkt in huidige tijden met grote maatschappelijke opgaven. Op dit moment ligt er nog geen concreet verzoek van VWS aan de RVS voor op dit onderwerp.

Advies: Het is geen taak voor de RVS om maatschappelijke dialogen met de samenleving te organiseren. Als de RVS desondanks gevraagd wordt om dit wel te organiseren dan is ons advies om dit te doen met een andere partij met meer expertise op dit vlak. Een advies over de rol van een maatschappelijke dialoog zou passender zijn.

Gehandicaptenzorg

- Dit onderwerp is op de BR van maart besproken als potentieel onderwerp van advies. Het is met name besproken in de context van extramuralisering en de LVB groep.

- Hier zijn nog geen vervolgstappen op ondernomen.

5.1.2e

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team AEB

Advies: u kunt aansturen op een vervolgesprek met DGLZ en de meest relevante beleidsdirecties.

3) Terugblik op gesprekken met bewindspersonen

Kenmerk

3394630-1032315-MEA

- Minister VWS heeft in zijn kennismakingsgesprek met de RVS aangegeven geïnteresseerd te zijn in een advies over de eerstelijnszorg vanuit de organiseerbaarheid van zorg in relatie tot kwaliteit: *"Nederland heeft bijna alles, rijk solidair land, publiek gefinancierd, goede professionals, een geografie die ideaal is voor goed zorg, een sterke eerste lijn. Gegeven dat, zou Nederland aan de top moeten staan, maar dat staan we op punt van kwaliteit van zorg niet. Probleem: toegang tot 1e lijn is voor sommigen lastig, idem GGZ-zorg, grote verschillen tussen wijken op terrein van geboortezorg, kwaliteit van acute zorg en oncologische zorg (=lagere overlevingskans) loopt achter. Reden: versnippering. We moeten veel meer sturen op de 1e lijn (huisartsen, fysio's, wijkverpleging, ergotherapie, etc.), dat is de kracht van Nederland, en ze aansporen meer de samenwerking met elkaar op te zoeken".*
- Een vraag daarbij is of huisartsen voldoende ontvankelijk zijn voor de discussie over het tekort in de organisatie en waar organisatorisch winst te behalen valt?
NB. De RVS is op bezig met een overkoepelend advies over het stelsel: daarin wordt ook de eerstelijnszorg (kort) besproken.
- Ook wil hij duurzaamheid in de zorg optillen naar een hoger niveau (mag niet afhankelijk zijn van ambitie van enkele individuen): *"Duurzaamheid en zorg is als thema nog niet volwassen genoeg, zowel qua mogelijk nieuwe ziekten als op de werkvloer. Nodig zijn langetermijn-ambities en samenwerken met andere departementen zoals EZK/Klimaat. VWS moet zelf daarbij ook een rol durven pakken i.p.v. bijrijder te zijn. Dat betekent vaker de zorg expliciet benoemen: gezondheid i.r.t. ziekten gerelateerd aan stikstof en landbouw dat veel verder gaat dan alleen de zoönoses. Het gaat ook over antibiotica, gewasbescherming en de mogelijkheid dat malaria de kop gaat opsteken in Nederland. En heel belangrijk: het onderwerp van duurzaamheid positief framen zodat het aanspreekt bij jonge artsen die zo trots kunnen zijn op hun bijdragen daaraan."*
- De minister pleit dus voor advies vanuit VWS perspectief en niet primair vanuit andere departementen (Landbouw bijv.). **5.1.2e** (die in eerste instantie het thema heeft ingebracht) zou graag een brede betrokkenheid van andere departementen willen. Een vraag is hoe deze beide perspectieven te verenigen zijn.
- De toekomst van de WMO is in het gesprek met de staatssecretaris aan bod gekomen. Niet direct als vraag voor het komende jaar maar wel eventueel voor wel vóór 2025, 10 jaar na de hervorming. Centrale vraag daarbij is: (hoe) is de WMO klaar voor de toekomst?

Advies: u kunt aangeven dat de verdiepende gesprekken met de RVS, ter voorbereiding op een adviesaanvraag, als nuttig ervaren worden. U kunt aangeven dat rondom gezondheid & duurzaamheid de behoeftes van minVWS

en DG RIVM mogelijk bij elkaar gebracht kunnen worden of dat er twee verschillende adviestrajecten van gemaakt kunnen worden. En dat een vervolgesprek met VWS betrokkenen van Duurzame Zorg en de directie Publieke Gezondheid daarvoor nuttig zou zijn.

4) Afspraken

- a. Najaar 2022 volgende periodieke overleg tussen RVS en BR
- b. Adviesaanvragen worden vanuit directies opgepakt en goed afgestemd met betrokken BR leden
- c. In september wordt er een sessie met hele Raad en de drie bewindspersonen gepland.

5.1.2e

Dir. Macro-Eco. Vraagst. en
Arbeidsmarkt
Team AEB

Kenmerk

3394630-1032315-MEA

5.1.2e